

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **A. K.,** zastoupeného Mgr. Miroslavem Kalousem, advokátem se sídlem Praha 3, Chrudimská 6/1575, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra,** Praha 7, Nad Štolou 3, vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 46 Az 1067/2003, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 11. 2003 č.j. OAM-815/LE-11-PA03-2003, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 5. 10. 2004 č. j. 46 Az 1067/2003 – 24,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 5. 10. 2004 č. j. 46 Az 1067/2003 – 24 zamítl žalobu podanou žalobcem (dále i „stěžovatel“) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 11. 2003 č.j. OAM-815/LE-11-PA03-2003, kterým nebyl žalobci udělen azyl dle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a zároveň bylo rozhodnuto, že se na něj nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 téhož zákona.

V odůvodnění rozsudku Krajský soud v Praze shrnul dosavadní právní a skutková zjištění ve věci a mimo jiné uvedl, že ze spisu žalovaného zjistil, že žalobce žádný z důvodů vedených v § 12 zákona o azylu v průběhu správního řízení netvrdil a jako důvod, pro který podal žádost o azyl, uvedl obavu z případného postihu za vyhýbání se povinnosti nastoupit vojenskou službu v armádě v době mobilizace v roce 1995. Žalobce o azyl požádal až v roce 2003, když byl odsouzen k trestu odnětí svobody, ačkoli od roku 1996 věděl o nepříjemnostech jeho rodiny a v roce 1999 se od matky dozvěděl, že ho hledají příslušníci NOA-národně osvobozenecké armády. Potíže žalobce však dle krajského soudu nezakládají důvody pro udělení azylu, neboť výkon vojenské služby je zákonem stanovenou povinností občana vůči své vlasti, postih za nenastoupení k výkonu této služby a výkon přiměřeného trestu nelze chápat jako pronásledování ze strany státu ve smyslu zákona o azylu. Podle názoru krajského soudu je z odůvodnění napadeného rozhodnutí zřejmé, že žalovaný se vypořádal se všemi provedenými důkazy a rozhodnutí vyplývá ze zjištěných důkazů, za situace, kdy žalovaný zjistil dostatečně a spolehlivě skutkový stav věci, soud nevyhověl návrhu žalobce na provedení důkazů. Krajský soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, a žalobu jako nedůvodnou zamítl dle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

Proti citovanému rozsudku Krajského soudu v Praze podal žalobce včas kasační stížnost z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Stěžovatel namítá, že již v žalobě vytýkal vady a nezákonnosti rozhodnutí žalovaného správního orgánu, a to především pro nepořízení si dostatečného množství podkladů pro vydání rozhodnutí a pro neúplné zjištění skutkového stavu věci. Dle názoru stěžovatele porušil žalovaný ustanovení § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 správního řádu. Stěžovatel připomíná, že již v žalobě uvedl, že poměry v zařízeních pro výkon trestu a vazby v Arménii jsou tak nedůstojné, že mu hrozí nebezpečí týrání a nelidského zacházení, že žalovaný nedostatečně zjistil stav vězeňství v Arménii a neprovedl důkaz výpovědí matky stěžovatele, která mohla přicestovat do České republiky. Krajský soud rovněž zcela nereflektoval na navržené důkazy, a to včetně výslechu účastníka řízení (stěžovatele). Žalovaný dle stěžovatele také zcela nedostatečně posoudil možnost udělení azylu z humanitárních důvodu dle § 14 zákona o azylu a neopatřil si v tomto směru dostatek podkladů a nepřihlédl ke skutečnostem uvedeným v § 91 odst. 1 zákona o azylu, stejně tak postupoval krajský soud. Stěžovatel navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení, zároveň navrhuje přiznat kasační stížnosti odkladný účinek.

Žalovaný ve svém vyjádření popřel oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak i napadený rozsudek, byly vydány v souladu s právními předpisy, a odkázal na správní spis. Žalovaný konstatoval, že stěžovatel neuvedl v průběhu celého správního řízení žádné relevantní skutečnosti pro udělení azylu na základě zákona o azylu, žádost o udělení azylu odůvodnil strachem před postihem, který mu v zemi původu hrozí za nenastoupení vojenské služby, institut azylu však nemůže být zneužíván k vyhýbání se povinnostem, které stanovuje právní řád země původu. Dle žalovaného časový rozdíl mezi dobou opuštění země původu stěžovatelem a dobou, ve které požádal stěžovatel o azyl, činí jeho žádost o udělení azylu účelovou. Žalovaný navrhl kasační stížnost zamítnout a nepřiznat jí odkladný účinek.

Z předloženého správního spisu vyplynulo, že stěžovatel podal žádost o udělení azylu dne 9. 7. 2003 (v době výkonu trestu nepodmíněného odnětí svobody v délce tři a půl roku), přičemž uvedl, že vlast opustil 29. 11. 1995, protože se vyhýbal účasti ve vojenském konfliktu v Náhorním Karabachu. Stěžovatel dále konstatoval, že není a nikdy nebyl členem žádné

politické strany ani jiné organizace, v letech 1986 až 1988 vykonával vojenskou službu, v roce 1991 po absolvování vojenské katedry dostal hodnost poručíka, v roce 1992 absolvoval vojenský kurs, v roce 1995 proběhla v Arménii mobilizace vzhledem k vojenskému konfliktu v Náhorním Karabachu, v září 1995 jej telefonicky kontaktovala vojenská správa v Jerevanu, v listopadu téhož roku odjel do České republiky. V roce 1999 se stěžovatel rozhodl vrátit domů, ale matka mu sdělila, aby se v žádném případě nevracel, neboť jej hledají příslušníci NOA-národně osvobozenecké armády. V České republice chtěl stěžovatel žít a pracovat, v případě návratu se obával odpovědnosti před vojenským tribunálem. V pohovoru k důvodům žádosti o udělení azylu dne 9. 7. 2003 stěžovatel zopakoval skutečnosti uvedené již v žádosti, dále uvedl, že při odjezdu z Arménie žádné problémy neměl, politického života se ve vlasti nikdy neúčastnil, jiné problémy než ty, které souvisely s nenastoupením vojenské služby v roce 1995, se státními orgány, úřady, policií či armádou neměl, stejně jako neměl problémy kvůli své rase, národnosti či náboženství. Na otázku, proč nepožádal o azyl ihned po svém příchodu na území České republiky, stěžovatel odpověděl, že v té době netušil, že mu bude hrozit nějaké nebezpečí. Stěžovatel také uvedl (na dotaz, zda může někdo v České republice potvrdit jeho výpověď), že jeho výpověď by mohla potvrdit jeho matka, která by mohla přijet do České republiky, na závěr pohovoru nechtěl stěžovatel nic dodat ani doplnit. Stěžovatel byl ze strany žalovaného informován, jaké zprávy pro posouzení jím uváděných skutečností má žalovaný k dispozici (přehledně vyjmenovány v příloze protokolu o pohovoru ze dne 9. 7. 2003), byla mu dána možnost se seznámit s jejich obsahem, vyjádřit se k nim či ke způsobu jejich získání, případně navrhnout jejich doplnění, což stěžovatel odmítl a stvrdil svým podpisem.

Nejvyšší správní soud přezkoumal v rozsahu a v mezích kasační stížnosti napadený rozsudek a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Před samotným posouzením věci považuje Nejvyšší správní soud za vhodné předeslat, že v řízení o kasační stížnosti není jeho úkolem znovu komplexně posuzovat otázku, zda měl či neměl být stěžovateli azyl udělen, nýbrž má posoudit, zda předchozí řízení trpělo vadami spadajícími pod vymezení v § 103 odst. 1 s. ř. s. tvrzenými v kasační stížnosti, popřípadě některými dalšími vadami, k jejichž přezkumu je Nejvyšší správní soud povolán v řízení zahájeném platně podanou kasační stížností

Stěžovatel v podané kasační stížnosti uplatňuje důvod dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., podle kterého lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech, nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost. Stěžovatel má za to, že rozhodnutí žalovaného nevycházelo ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu, čímž došlo k porušení ustanovení § 32 odst. 1 a § 46 správního řádu, žalovaný si nepořídil dostatek důkazů, zejména neprovedl důkazy navržené stěžovatelem, a své rozhodnutí neodůvodnil dostatečně dle ustanovení § 47 odst. 3.

Podle ustanovení § 32 odst. 2 správního řádu rozsah a způsob zjišťování podkladů pro rozhodnutí určuje správní orgán a podle ustanovení § 34 odst. 5 správní orgán hodnotí důkazy podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti. V projednávané věci tak bylo na úvaze žalovaného správního orgánu, kolik a jaké

důkazy si během řízení o udělení azylu za účelem zjištění skutečného stavu věci shromáždí a jakým způsobem se s nimi v rámci svého rozhodování vypořádá. Nejvyšší správní soud se domnívá, že žalovaný provedl ve věci řádné dokazování, když pro rozhodnutí si opatřil dostatek podkladů (vycházel zejména z tvrzení stěžovatele uváděných v návrhu na zahájení řízení o udělení azylu a v pohovoru k důvodům žádosti, z informací o situaci v Arménii citovaných v příloze k protokolu o pohovoru), na jejichž základě zjistil přesně a úplně skutkový stav věci v souladu s ustanoveními § 32 odst. 1 a § 46 správního řádu. Zjištěný skutkový stav věci pak žalovaný rozebral v kontextu platné právní úpravy a dospěl k závěrům uvedeným v rozhodnutí. Z předloženého správního spisu také vyplývá, že stěžovatel byl informován o veškerých podkladech, které žalovaný pro rozhodnutí shromáždil, a byla mu dána možnost seznámit se s jejich obsahem a vyjádřit se k nim či způsobu jejich získání, případně navrhnout jejich doplnění, čehož stěžovatel nevyužil.

Nejvyšší správní soud má dále za to, že žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí přehledně a dostatečně popsal průběh řízení o udělení azylu, právní a skutková zjištění ve věci, hodnocení důkazů a konečná stanoviska, tedy že odůvodnění rozhodnutí žalovaného vyhovuje požadavkům kladeným na tuto část správního rozhodnutí ustanovením § 47 odst. 3 správního řádu. Pokud stěžovatel v kasační stížnosti výslovně namítá, že žalovaný nepřihlédl k ustanovení § 91 zákona o azylu, z odůvodnění rozhodnutí žalovaného naopak vyplývá, že žalovaný se tímto ustanovením zabýval dostatečným způsobem, přičemž neshledal nic, co by svědčilo pro existenci překážek vycestování na straně stěžovatele.

Také Krajský soud v Praze vycházel z dostatečných pokladů potřebných pro rozhodnutí ve věci, provedl řádné dokazování, v rozsudku se dostatečným způsobem vypořádal se všemi žalobními námitkami (a to včetně otázky možné existence překážek vycestování), přičemž neshledal stěžovatelem tvrzené nedostatky a porušení, a naopak dospěl ke stejným závěrům jako žalovaný. Nejvyšší správní soud projevuje s rozsudkem krajského soudu souhlas.

Co se týče námitky stěžovatele, že žalovaný neprovedl důkaz výslechem matky stěžovatele, Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatel provedení tohoto důkazu v řízení o udělení azylu jednoznačně nenavrhl. Stěžovatel pouze v pohovoru k žádosti o udělení azylu při odpovědi na otázku žalovaného, zda existuje někdo, kdo by mohl potvrdit jeho výpověď, doslovně uvedl: „Jedině matka, která může přijet do České republiky.“, tedy výslech matky stěžovatel zmínil jen jako hypotetickou možnost. Nejvyšší správní soud navíc opakuje to, co je již uvedeno výše, že správní orgán není povinen provádět veškeré důkazy navrhované účastníky správního řízení pokud zjištěný skutkový stav je dostatečným podkladem pro rozhodnutí.

Stěžovatel v kasační stížnosti také namítá, že krajský soud neprovedl důkaz jeho výslechem. Ve vyjádření ze dne 15. 12. 2003, kterým reagoval na výzvu Krajského soudu v Praze ze dne 5. 12. 2003, však stěžovatel souhlasil s tím, aby ve věci bylo rozhodnuto bez nařízení jednání, a dokonce výslovně požádal, aby případné jednání proběhlo bez toho, aby se jej musel osobně zúčastnit. Proto krajský soud rozhodl o věci samé bez jednání dle ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s., s čímž vyslovil souhlas i žalovaný.

Na okraj Nejvyšší správní soud v souladu se svou ustálenou judikaturou podotýká, že povinností správního orgánu je zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu dle zákona o azylu, jen tehdy, pokud žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody

v zákoně uvedené. Z žádného ustanovení zákona o azylu však nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikla povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu, jež žadatel neuplatnil, a poté k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle ustanovení § 32 správního řádu, má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl.

Nejvyšší správní soud je v řízení o kasační stížnosti vázán ustanovením § 109 odst. 4 s. ř. s., podle něhož nepřihlíží ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí. Za takovou novou skutečnost lze označit námitku stěžovatele uvedenou v kasační stížnosti, že žalovaný nezjišťoval dostatečně možnost udělení mu humanitárního azylu. Jelikož citovaná námitka nebyla stěžovatelem uplatněna v rámci řízení o žalobě u krajského soudu, ale teprve v kasační stížnosti podané po vydání napadeného rozsudku, nemůže se jí Nejvyšší správní soud zabývat.

Vzhledem ke shora uvedenému Nejvyšší správní soud neshledal stěžovatelem namítanou vadu řízení ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou dle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s.

S přihlédnutím k ustanovení § 78b odst. 1 zákona o azylu, podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, udělí na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Jelikož stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. prosince 2005

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu